

500 marek
za numerRedakcja i Administracja:
Kraków, Dunajewskiego 5.Telefon Redakcji Nr. 396.
Telefon Administracji Nr. 310.
Adres teleg.: Naprzód Kraków.Reklamacje otwarte są wolne od
opłaty pocztowej. — Reklamacje
rezygnacji nie zwraca i bezmien-
nych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Wychodzi codziennie o godz. 6 rano z wyjątkiem dni poświęconych

Miesięcznie 12500
marekZagranicą miesięcznie 22.000 Mk
konto czekowe PKO Nr 140.256Dział inseratowy:
Powszechno biuro reklamy
„PRASA”Kraków, Karmelińska 16, tel. 20-86.
konto czekowe 149.975.

Expose ministra skarbu

Sobotnie expose ministra skarbu p. Grabskiego, wygłoszone jako wstęp do ustawy o naprawie skarbu Rzeczypospolitej, nawiązuje do sprawy, do planu, które już były, które nawet próbowano realizować — bez skutku. W grudniu 1921 r. ówczesny minister skarbu p. Michalski, przedłożył plan sanacji skarbu, z którego w życie wszedł tylko fragment: ustawa o jednorazowej daninie państwowej, która — jak wiadomo — pozostała zupełnie bez wpływu na stosunki finansowe państwa.

Minał przeszło rok i znowu stoimy na temsamym miejscu, a raczej jest obecnie daleko gorzej. I znowu zaczyna się praca nad sanacją finansów, tym razem w sposób zasadniczy: przez wprowadzenie miernika złotego, który ma być stosowany w sposób teoretyczny, bo złotych nie mamy, tak do dochodów, jak i do wydatków państwowych. P. Grabski, zastrzegając się przeciw stosowaniu mechanicznych środków przy naprawie finansów, sam przystępuje do tej naprawy w najbardziej mechaniczny sposób, widząc jedyny środek zbawienny w mechanicznym wprowadzeniu miernika złotego polskiego. W teorii metoda ta może się okazać słuszną, ale pod warunkiem, jeżeli dochody będą ściśle i bezwzględnie pobierane wedle tego miernika. A gdzież gwarancja, że tak się stanie? Jakimi środkami rząd zmusi agrarno-przemysłową większość sejmową, aby godziła się na podnoszenie podatków bezpośrednich do równi miernika złotego?

Zastosowanie tego miernika do wydatków będzie już rzeczą łatwiejszą, ale znowu pod jednym warunkiem: jeżeli rząd główną swą uwagę poświęci zwalczaniu drożyzny. Nie ulega wątpliwości, że wprowadzenie złotego miernika spowoduje w początkach wzrost drożyzny. Zacznie się wyścig między miernikiem a drożyzną, która — wobec bierności rządu i bezczelności paskarzy — weźmie górę i zwali cały system miernikowy. Tu jest właśnie najsłabszy punkt programu p. ministra, którego nadzieja, że z postępem naprawy finansów drożyzna zniknie, nie pokrywa się z rzeczywistością. Dopóki na drożyznę nie znajdzie się i nie zastosuje się — szczególnie to drugie — jakiegoś radykalnego środka, wszystkie zabiegi sanacyjne pozostaną — zabiegami.

O ile stosowanie miernika złotego do wydatków nie będzie połączone z oszczędnościami w największej pod tym względem dziedzinie gospodarki państwowej: w dziale wojskowym, to o rzeczywistej akcji oszczędnościowej nie można nawet mówić. A jak pod tym względem przedstawiają się zamysły p. ministra? Co do tego punktu pisze „Kurjer Polski”:

„Niewątpliwie w tem, co mówi p. minister Grabski o granicach możliwych oszczędności, mieściło się wiele uwag słuszych, znacznie pogłębiających dotychczasową dyskusję nad tem pierwszorzędnym zagadnieniem. Jeśli jednak zważymy, że w dołączonym do projektu ustawy planie finansowym na rok 1924 i 1925 niemal dokładnie połowa wszystkich wydatków budżetu ogólnego przypaść ma na wydatki ministerstwa spraw wojskowych, dojść trzeba do wniosku, że tu leży punkt ciężkości sprawy”.

Nietylko punkt ciężkości, ale sama istota sprawy, gdyż p. minister skarbu wie i wszyscy wiedzą, że wydatki wojskowe u nas mają ciągle tendencję wzrostową, szczególnie w czasach, kiedy na porządku dziennym są ćwiczenia rezerwistów, ustalenie granicy wschodniej i t. d.

Najbardziej spornym jest zapatrywanie na sprawę wyodrębnienia przedsiębiorstw państwowych z ogólnego budżetu i postawienie ich na stopie samostarczalności. Odnosi się to głównie do kolei i poczty z jednej, a do monopolu (tytułu, sól) z drugiej strony. O ile zasada sama jest słuszną, o tyle wykonanie nie powinno — jak chce p. minister — być mechaniczne i szablonowe. Co innego jest wy-

odrębnienie np. monopolu tytoniowego, który bądź co bądź nie przedstawia funkcji żywotnych dla państwa, a co innego bezwzględne zastosowanie tej zasady do kolei. P. minister Grabski jako teoretyk wie dokładnie, że w czasach przedwojennych koleje w tych państwach, w których zasada upaństwowienia była ściśle przeprowadzona, wszędzie (z wyjątkiem kolei prusko-heskich) nie były samostarczalnymi. W Austrii np. koleje państwowe dawały tylko 2 procent czystego dochodu, a ponieważ eprocentowanie i amortyzacja pożyczek kosztowały 4 procent, więc państwo z dochodów ogólnych dokładało do kolei poważnie — na ówczesne czasy — sumy. Koleje to nie tylko przedsiębiorstwo państwowe w ścisłym tego słowa znaczeniu, to także ważna funkcja państwowa o wielkim wpływie na politykę handlową i na bez-

pieczeństwo państwa. Jeżeli koleje uzyskają samodzielną gospodarczą, jak proponuje p. Grabski, wówczas kierownictwo ich będzie zmuszone zabiegać wszystkimi środkami o zwiększenie dochodów, a to niewątpliwie odbije się szkodliwie na misji gospodarczo-państwowej, jaką koleje mają do spełnienia.

Jeszcze jedna rzecz: Przedłożone przez p. Grabskiego Sejmowi projekty ustaw finansowych okazują silną tendencję w kierunku okrojenia praw Sejmu, a przyznania wielkich, prawie dyktatorskich atrybucji władzy wykonawczej. W projektach tych powtarza się ciągle: upoważnia się prezydenta Rzeczypospolitej, upoważnia się ministra skarbu. — jest to powtórzenie tej metody, którą narzucił Sejmowi p. Michalski ze znanym skutkiem. Sądzymy, że współpraca Sejmu z rządem może prędzej doprowadzić do pomyślnych wyników, aniżeli pozostawienie całej władzy w rękach jednego, choćby najlepszymi chęciami przejętego ministra.

Projekt ustawy o zasiłkach dla rezerwistów

W sobotę wniesiony został do Sejmu przez min. spraw wewnętrznych Sikorskiego projekt ustawy o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe.

Art. 1 postanawia zasadniczo, że rodzinom tych osób przysługuje prawo zasiłku.

Według art. 2 prawo do zasiłków przysługuje żonie (także separowanej), dzieciom ślubnym lub nieslubnym, rodzicom oraz nieletniemu rodzeństwu, jeżeli powołany nie ma żony ani dzieci.

Prawo do zasiłku przysługuje wówczas, jeżeli był rodziny powołanego na ćwiczenia, bezpośrednio przed powołaniem, był uzależniony od pracy powołanego i został zagrożony wskutek odejścia na ćwiczenia (art. 3).

Rodzinnie powołanego, żyjącej z nim we wspólnym gospodarstwie nie przysługuje prawo do zasiłku, jeżeli jeden z członków rodziny otrzymał odroczenie lub zwolnienie ze służby wojskowej, jako jedyny żywiciel. Jeżeli kilka osób z jednej rodziny pełni służbę wojskową, prawo do zasiłku przysługuje tylko za jednego (art. 4).

Dzieciom oraz rodzeństwu nieletniemu powołanego nie przysługuje prawo do zasiłku, o ile ukończyli 14 rok, chyba że uczęszczają do zakładu naukowego, lub są na praktyce, która nie daje im dostatecznego utrzymania. Jeżeli udowodnione zostanie, że wymienieni członkowie rodziny z powodu stanu zdrowia nie mogą zapracować na swe utrzymanie, zasiłek może im być przyznany ponad granice wieku (art. 5).

Art. 6 przewiduje, że zasiłek przysługuje na cały czas odbywania ćwiczeń.

Według art. 7 prawo do zasiłku spada, kiedy przestają istnieć warunki art. 3 lub, kiedy osoba, której przyznano zasiłek zmarła, opuściła granice państwa, albo też skazana została na karę, połączoną z pozbawieniem praw.

Art. 8 postanawia, że zasiłek zawiesza się na czas dezercji powołanego, pozbawienia go wolności mocą wyroku sądowego lub pozbawienia wolności osoby, której zasiłek przyznano.

Według art. 9 wysokość zasiłków tygodniowo,

ustalana będzie w dziennych normach, które dla poszczególnych członków rodziny określi Rada ministrów.

Zasiłki, pobrane wbrew postanowieniom ustawy, podlegają zwrotowi w drodze administracyjnej. Kwoty nieściągalne ulegają umorzeniu. Przyznane zasiłki wojskowe nie mogą być przedmiotem egzekucji lub zabezpieczenia. Z drugiej strony nie ma skutku prawnego rozporządzenie się prawem do zasiłku przez przekazanie, oddanie pod zastaw itp. (Art. 10 i 11).

Obowiązek zaopatrzenia rodziny powołanego ciąży w stosunku do rodzin stałych robotników i pracowników na pracodawcy, we wszystkich innych wypadkach na gminie miejsca zamieszkania powołanego. (Art. 12).

Prawo do zasiłku należy zgłosić we właściwym urzędzie gminnym. Powinien to uczynić albo powołany sam, albo ubiegający się o zasiłek członek rodziny, względnie jego zastępca. Zgłoszenie, wniesione później, niż w miesiąc po ukończeniu ćwiczeń, nie podlega rozpatrzeniu. (Art. 13).

O prawie do zasiłku, oraz o obowiązku ponoszenia go orzeka zarząd gminy, która przyjęła zgłoszenie. Przeciwko orzeczeniom tym można się odwoływać do władz administracyjnych. (Art. 14).

Wyplata zasiłku powinna nastąpić natychmiast po wydaniu orzeczenia, względnie po doręczeniu go pracodawcy. Wniesienie przez pracodawcę odwołania, nie wstrzymuje wypłaty przezeń zasiłku. Jeżeli pracodawca nie spełni swych obowiązków w tym zakresie, zasiłek na rachunek jego wpłaca gmina. (Art. 15).

Art. 17 znosi rozporządzenie Rady obrony państwa z 20 lipca 1920 r. o zasiłkach wojskowych.

Art. 18 przewiduje uregulowanie sprawy tej w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Art. 19 poleca wykonanie ustawy M. S. Wewnętrznych w porozumieniu z M. S. Wojsk., M. Skarbu i M. Pracy.

Art. 20 opiewa, że ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Organizacja walki z lichwą

(PAT) Warszawa, 5 marca.

„Kurjer Polski” dowiaduje się, że zarząd Związku miast, biorąc na siebie ogólne kierownictwo walki przeciw drożyznie w miastach, techniczną stronę zakupów i rozdziału artykułów pierwszej potrzeby uskuteczniać będzie za pośrednictwem

swojej ekspozytury handlowej „Towarzystwa aprowizacji miast polskich”, na czele której stoi dyrektor Rudolf Jabłoński. Uchwala powyższą znalazła aprobatę prezydenta ministrów Sikorskiego, ministra skarbu Grabskiego i nadzwyczajnego komisarza do zwalczania drożyzny Hartleba.

Napady litewskie

Wilno. (PAT) Starosta lidzki Zdanowicz po dokonaniu inspekcji w części pasa neutralnego udzielił przedstawicielowi PAT'a następujących informacji:

O zlej woli Litwinów świadczy historia napadu na Przelaje. W ubiegłą niedzielę na moście Merczanka zjawił się litewski dowódca odcinka. Zapytał, czy straż graniczna polska ma się posunąć za Merczankę. Na odpowiedź, że bez prowokacji ze strony litewskiej polska straż graniczna dalej się nie posunie, dowódca litewski dał oficerskie słowo honoru, że Litwini kroków ofenzywnych nie podejmą. W nocy z niedzieli na poniedziałek Litwini mimo to napadli na Przelaje. Z naszej strony jest czterech zabitych i pięciu rannych. Napad został odparty, dzięki przytomności umysłu dowódcy kompanii straży granicznej. Na drugi dzień znów zjawił się oficer litewski, celem prowadzenia pertraktacji. Straż graniczna odmówiła dalszych układów z ludźmi, którzy łamią oficerskie słowo honoru. W czasie napadu na Przelaje od strażaków litewskich ucierpiały osoby cywilne. Dwie osoby cywilne zostały zabite, a jedna ranna. Ludność litewska w Przelajach jest oburzona i oświadcza, że o ile zjawiliby się wystawcy, sama dokonałaby aresztowania i odstawiłaby aresztowanych władzom polskim.

JAK SIE LITWINI „UKŁADAJA” Z POLSKA

Wilno. (PAT) We wsi Dmitrowka koło Oran zjawił się wyższy oficer litewski celem porozumienia się ze starostą Zdanowiczem. Rozmowa była prowadzona poprzez drut kolczasty. Oficer litewski wyraził ubolewanie z powodu napadu na Przelaje i tłumaczył, że napadu dokonali partyzanci. Na zwróconą uwagę, że przy jednym z zabitych, znaleziono legitymację żołnierza litewskiego, odpowiedział on, że żołnierz ten zdezerterował z wojska litewskiego. Ponadto ów oficer oświadczył, że Litwini nie mogą sobie dać rady ani z partyzantami, ani z mieszkańcami pasa neutralnego i że z każdym partyzantem Polacy powinni postępować w ten sposób, jak z człowiekiem schwytanym w czasie wojny z bronią w ręku. Dalej stwierdził ów oficer, że powstańcy ani ludność pasa nie uznają żadnej władzy. Oficer litewski, który brał udział w napadzie na Przelaje, został rzekomo ukarany. Podczas tej rozmowy w Dmitrowce została umówiona sprawa przepustek dla ludności. Władze polskie zgodziły się na wydawanie przepustek, aby dać ludności możliwość dostępu do gruntów ornych, położonych w strefie władzy litewskiej. O to samo ludność zwróciła się do Litwinów, jednakże spotkała się z odmowną odpowiedzią i Litwini dotychczas nikogo nie przepuszczają przez swą linię. Sprawa ta przechyla sympatie ludności na stronę polską.

- 000 -

Echa sprawy kłajpedzkiej

UMOWA WOJSKOWOŚCI LITEWSKIEJ Z ODDZIAŁEM BIAŁEJ GWARDJI ROSYJSKIEJ

Korespondent paryski berlińskiej gazety „Dni” pisząc o ożywieniu w obozie monarchistów rosyjskich, poczynił ciekawe rewelacje o napadzie litewskim na Kłajpedę. Podaje on list przewodniczącego specjalnej komisji, dowódcy 1 dywizji piechoty gen. Kleszczynskasa, adresowany do nieznanego bliżej naczelnika rosyjskiego oddziału pomocniczego, który brzmi:

„W odpowiedzi na raport pana z dn. 25. XI.

1922, złożony naczelnikowi obrony państwa, mam zaszczyt zawiadomić pana, że raport był omawiany w specjalnej komisji pod moim kierownictwem”.

Dalej podany jest skład osobisty komisji: gen. Kleszczynskas; szef szt. gener.-major Gričius; zarządzający kontr-wywiadem Lipczuk i nac. wydziału wschodniego, min. spraw zagr. Lisouskas.

Na posiedzeniu tej właśnie komisji w dniu 14 grudnia 1922 r. ustalono, że sztab rosyjskiego oddziału pomocniczego udziela do rozporządzenia 3 dywizji piechoty litewskiej i dowódcy pułku jazdy „szaulisów” kadry instruktorów dla sformowania 4 pułków piechoty, 4 szwadronów jazdy i 2 kompanii saperów.

§ 15 tej umowy brzmi dosłownie:

W związku z przewidywanym zajęciem Kłajpedy, sztab rosyjskiego oddziału ochotniczego zobowiązuje się oddać do rozporządzenia naczelnika grupy kłajpedzkiej Budrysa 20 starszych oficerów.

§ 17 ustala, że w razie starcia zbrojnego Litwy z Polską, rosyjskie oddziały pomocnicze włączają się do 1 i 4 dywizji litewskiej.

Dokument ten datowany jest 16 grudnia 1922 r. w Kownie.

Sprawy sejmowe

PORZĄDEK OBRAD W B. TYGODNIU

Na posiedzeniu konwentu seniorów Sejmu, odbytem natychmiast po exposé ministra Grabskiego, postanowiono, że pierwsze czytanie ustawy o naprawie skarbu odbędzie się we czwartek, dyskusja zaś odbywać się będzie we czwartek, piątek i ewentualnie sobotę. Następnie sprawa poszłaby do komisji i jeszcze przed świętami byłaby przez Sejm w 2-gim czytaniu załatwiona.

ZATARG MIĘDZY SENATEM A SEJMEM O TRYBUNAŁ STANU

Na posiedzeniu senackiej komisji prawniczej pod przewodnictwem senatora Ringla, obradowano nad ustanowieniem komisji porozumiewawczej, która by stosownie do zapowiedzi, uczynionej na plenum Sejmu w dniu 2 marca, wdrożyła uzgodnienie uchwał Sejmu i Senatu w przedmiocie ustawy o trybunale stanu. Do komisji weszli senatorzy: Baliński, Banaszek, Bielawski, Nowicki i tow. Posner. Omawiano następnie działanie komitetu techniki ustawodawczej, wybranego przez Senat w myśl art. 57 regulaminu Senatu.

WYJAŚNIENIE STOSUNKU SEJMU DO RZĄDU

Na posiedzeniu komisji konstytucyjnej przewodniczący poseł Dębski odczytał pismo ministra Chodźki do komisji zdrowia, odmawiające przedstawienia komisji sprawozdania, poczem referent pos. tow. dr Lieberman odczytał pismo prezesa Rady ministrów do marszałka Sejmu w przedmiocie stosunku władzy wykonawczej do ustawodawczej. Referent ujął kontrwersję w trzy tezy:

1) Czy komisje mają prawo wydawać polecenia, obowiązujące rząd odnosząc się bezpośrednio do władz rządowi podlegających oraz czy mają prawo uchylać wotum ufności albo nieufności ministrom.

2) Czy słuszne jest stanowisko rządu, pragnące ograniczyć posłów tylko do drogi formalnej interpelacji i wyłączając interwencje u rządu i władz poza Sejmem.

3) Czy uzasadnione jest stanowisko prezesa Rady ministrów, wdające się w ocenę autentyczności podpisów, umieszczonych na interpelacjach. Co do pierwszego punktu referent uznał stanowisko prezesa ministrów za słuszne, w interesie jednak normalnej współpracy rządu z Sejmem i szybkiego załatwiania spraw, leży aby rząd i ministerstwa stosowały się do opinii wyrażonej w komisjach.

W sprawie interwencji posłów referent nie uznał stanowiska rządu za słuszne. Konstytucja nie odbiera posłom prawa zwracania się do władz i ministerstw w interesie ludności przez posłów reprezentowanej i jest rzeczą taktu i poczucia godności posłów ograniczyć te interwencje do minimum.

Marszałek Rataj, wypowiedział co do pierwszego punktu zapatrywania analogiczne, ponadto zaznaczył, że o ile chodzi o jawienie się ministrów w komisjach, konstytucja takiego obowiązku nie zna. Co do jawienia się na plenum, to obowiązuje uchwała Sejmu.

Delegat rządu wiceminister Studziński udzielił komisji wyjaśnień co do pisma i oświadczył, że życzenia rządu, zawarte w piśmie, po większej części zostały już uwzględnione w regulaminie Sejmu, wobec czego rzecz cała w głównych punktach stała się bezprzedmiotowa.

Po rozprawie, w której zabierali głos Dubanowicz, Głabiński, Anusz i Schreiber uchwalono pierwszą tezę referenta jako podstawę pisma, jakie marszałek ma wystosować do prezesa Rady ministrów. Co do punktu trzeciego, delegat rządu oświadczył się za stanowiskiem referenta, wobec czego dyskusja stała się bezprzedmiotowa.

ROLA B. GENERALA HALLERA

Na piątkowym posiedzeniu komisji wojskowej, podczas dyskusji nad oświadczeniem ministra spraw wojskowych, pos. J. Haller (N. Ch.) zapytywał, jaka władza i na czyj rozkaz dokonała w grudniu r. ub. aresztowań b. oficerów z jego otoczenia, pp.: pułk. Dowoyno-Solohuba, ppułk. Modelskiego, rotm. Zielińskiego i in. Następnie pos. Haller zarzucił, że nie aresztuje się oficerów, znanych z przekonań bolszewickich. Między innymi poseł Haller zaatakował znanego historyka, pułk. Kukiela, co wywołało wśród obecnych protesty i oburzenie.

Pos. Kościółkowski (Wyzwolenie), odpowiadając, oświadczył, że informatorem p. Hallera w sprawach przekonań oficerów był niejaki Krasuski, pozbawiony stopnia oficerskiego z powodu braku cenzusu wykształcenia i kwalifikacji moralnych. Krasuski był w swoim czasie szpiegiem rosyjskim, poczem wkradł się w zaufanie gen. J. Hallera tak dalece, że denuncjacje jego były rozpatrywane w Radzie Obrony Państwa. Na ROP stwierdzono nie tylko bezzasadność oszczerstw, ale zdemaskowano Krasuskiego i w pełni zrehabilitowano oskarżonych przez niego oficerów. Dziwną wobec tego wydaje się słabość posła Hallera do tego konfidenta, jeżeli znów powraca do kwestyj oddawna wyświeblonych.

Przez cały czas mówiącego posła Kościółkowskiego przewodniczący p. Maczyński (Ch. N.) starał mu się przeszkadzać uwagami formalnymi.

Na tle dalszej dyskusji wywiązała się znów scysja między przewodniczącym, a posłem Polakiewiczem (Piast).

Minister gen. Sosnkowski prosił, by pozwolono mu odpowiedzieć na zarzuty, dotyczące się poszczególnych oficerów na następnym posiedzeniu komisji z dokumentami w ręku.

Z TEATRU

Teatr im. Słowackiego: Wznówienie „WESELA” St. Wyspiańskiego

Chcę dziś napisać pochwałę teatru im. Słowackiego, gdyż sposobność ku temu nastęrcza mi porównanie z warszawskim Teatrem Polskim z powodu wystawienia w tym sezonie dwóch sztuk tychsamych w obu tych teatrach. Teatr polski, jako jeden z pierwszorzędných teatrów w Polsce, daje właściwą miarę porównania.

Niedawno widziałem w Teatrze Polskim „To, co najważniejsze” i muszę przyznać pod każdym względem wyższość inscenizacji krakowskiej. Dekoracje w Teatrze Polskim znamionował przepięknie przesadny i sprzeczny z treścią sztuki. Skromna izdebka kabalarki zmieniła się tu w jakąś pracownię alchemika, skromny pensjonat, w którym mieszkają emeryci i inni ludzie niezamożni, wyglądał jak luksusowy pensjonat dla miliardarów. Oświetlenie mieszkania kabalarki w taki sposób, że wszystko tonie w nierzebitej ciemności, a oświetlone jest tylko jedno miejsce, to, na którym siedzi każdorazowa klientka lub klient kabalarki.

głos zaś kabalarki płynie z ciemnej otchłani, jest dziwactwem, które psuje efekt sceniczny przez usunięcie z przed oczu widza najbardziej interesującej postaci. Mise en scene próby z „Quo vadis” także jest lepsze, przejrzystsze w krakowskim teatrze. Reżyserja tej sztuki w Teatrze Polskim ujawniła tendencję do przejawiania, szarży i pogrubienia. Kapitalna kłótnia komiczna między p. Zbuckim a p. Modzelewską starszą na próbie przedzieliła się w Teatrze Polskim w ordynarną bójkę między p. Górską a p. Samborskim. Ze starej panny, która w interpretacji p. Kosmowskiej jest znakomitym okazem jędzy, zrobiła p. Broniszówna kalekę tak okropną, że zalecanki p. Samborskiego do niej przedstawiały wprost przykry widok. Ładna i rosta p. Umińska nie robiła bynajmniej wrażenia brzydkiej, chorowitej, nieszczęśliwej panienki, która by budziła litość. Nie zaznaczono też żadnej różnicy w grze między tymi momentami, kiedy aktorzy są sobą, a tymi, kiedy udają, kiedy grają to, do czego ich dr. Fregoli zaangażował. Mógłbym wyliczyć jeszcze dużo niedociągnięć i przeciągnięć podobnego rodzaju. Te, które przytoczyłem, wystarczą do stwierdzenia, że w „Tem, co najważniejsze” teatr im. Słowackiego wychodzi zwycięsko z porównania.

Taksamo i w „Weselu”. Wystawił je niedawno

Teatr Polski z zupełnym niepowodzeniem, spowodowanym przez wadliwe w założeniu ujęcie sztuki. Mianowicie starano się tam (do czego w znacznej mierze przyczynił się Boy) upodobnić figury do rzeczywistości, która natchnęła Wyspiańskiego do napisania „Wesela”, starano się na scenę wprowadzić realistycznie wesele ś. p. Rydla, a nie poetyckie odbicie tego wesela, przepuszczone przez pryzmat wyobraźni i refleksyj Wyspiańskiego. W ten sposób na pierwszy plan wysunęła się ta strona, która powinna należeć wyłącznie do p. Roesicka, a szczegóły czasowe przytłoczyły i zaćmiły nieśmiertelne wartości „Wesela”.

Inaczej postąpił teatr im. Słowackiego, wznowiając „Wesele”. Tu trzymano się wielkiej tradycji pierwszego wystawienia. I tak być powinno na scenie, na której „Wesele” ukazało się po raz pierwszy i która była kolebką sławy Wyspiańskiego.

Kto jednak osobiście przeżył niebywałe, piorunowe wrażenie pierwszego pojawienia się „Wesela” na scenie w r. 1901, ten z pewnością zaleca stwierdzić musi pewne, niewielkie zresztą, odstępstwa od tradycji. Nie tak intensywnie błękitna była wówczas izba, którą poza tem bardzo wiewnie odtworzył p. Pronaszko. Nie w czarujące chodził wówczas p. Sobiesław jako Gospodarz, lecz

Demonstracja inwalidów za wykonaniem ustawy inwalidzkiej

W niedzielę przedpołudniem odbyło się w sali Sokoła w Krakowie masowe zgromadzenie inwalidów wojennych i wdów celem zaprotestowania przeciwko niewykonaniu ustawy inwalidzkiej, uchwalonej jeszcze w marcu 1921 r.

Referat o położeniu inwalidów i wdów wygłosił ob. Pawlak, wskazując, że inwalidzi z nędzy popełniają samobójstwa. Imieniem Izby skarbowej przemawiał p. Tabeau, zapewniając o poparciu inwalidów przy rozdawaniu trafik. Następnie ob. Dackow omówił ustawodawstwo inwalidzkie i jego braki. Po przemówieniu inwalidów Szilera i Cieszyńskiego zabrał głos przywitany oklaskami pos. tow. dr Bobrowski, który przedstawił dzieje walki o ustawodawstwo inwalidzkie, tamowanie wejścia w życie ustawy przez ówczesnego ministra skarbu Michalskiego i ostateczne oświadczenie rządu w zeszłym tygodniu, że rozporządzenie wykonawcze do ustawy inwalidzkiej jest już w druku (okrzyki: właśnie wyszło!), oraz zapewnił inwalidów o poparciu ze strony związku posłów PPS.

Z posłów burżuazyjnych nie jawił się żaden mimo zaproszenia. Przed wyborami pos. Mianowski

obietcywał inwalidom złote góry.

Po przemówieniu inwalidy Twardowskiego uchwalono rezolucję, domagającą się bezzwłocznego przeprowadzenia ustawy inwalidzkiej, opieki nad wdowami i sierotami itd.

Po zakończeniu zgromadzenia uformował się pochód, który ze sztandarem na czele i szeregiem transparentów z odpowiednimi napisami ruszył ul. św. Anny do Rynku, gdzie pod pomnikiem Mickiewicza przemówili ob. Dackow, tow. Budynska o położeniu wdów i sierot oraz ob. Pawlak. Następnie ruszył pochód demonstracyjny ul. Florjańską pod województwo, gdzie w zastępstwie woj. Gałęckiego przyjął deputację naczelnik wydziału pracy i opieki społecznej p. dr Kwiatkowski, który wysłuchał postulatów inwalidów w obecności referentów i przyrzekł swe poparcie dając wyczerpujące wyjaśnienia. Po omówieniu poszczególnych postulatów z kier. P. U. P. P. dr Müllerem i starostą Bandrowskim delegacja opuściła województwo, a po zawiadomieniu o jej wyniku zgromadzonych, zakończono imponującą demonstrację o godz. 2'30.

Przegląd społeczny

SPRAWY KOLEJARSKIE W SEJMIE

Na posiedzeniu komisji komunikacyjnej tow. poseł Kuryłowicz zgłosił następujące wnioski: 1) Komisja komunikacyjna uchwała cofnięcie rozporządzenia Rady ministrów z 17 stycznia 1922 o przywrócenie pracownikom kolejowym nieetatowym stałym praw otrzymywania dodatku za wysługę lat, zgodnie z ustawą z 13 lipca 1920 r. Wypłacanie tej kategorii pracowników nieprawnie wstrzymanych im dodatków od 1 kwietnia 1922 r. 2) Komisja wzywa ministerstwo kolei żelaznych, aby przy przyznawaniu dodatku drożyznianego dla żon pracowników stosowano ściśle artykuł 5 ustawy z 13 lipca 1920 i cofnięto rozporządzenie, wstrzymujące wypłatę dodatku dla żon, które pracują w instytucjach samorządowych. — Komisja wnioski te uchwaliła, przekazując je komisji administracyjnej. Następnie na propozycję tow. posła Kuryłowicza, który przedstawił ciężką sytuację pracowników kolejowych, komisja jednomyślnie powzięła opinię przyścisła kolejarzom z pomocą.

— 000 —

PODWYŻKA PŁAC GÓRNICZYCH W ZAGŁĘBIACH DĄBROWSKIEM I KRAKOWSKIEM

Upór Rady zjazdu przemysłowców górniczych został złamany. W dniu 2 bm. na konferencji z przemysłowcami górniczymi zawarty został układ na miesiąc marzec, mocą którego robotnicy w przemyśle górniczym w zagłębiach dąbrowskim i krakowskim od dnia 1 marca br. uzyskują do dotychczasowych płac 120 procent podwyżki i drugą nadzwyczajną premję w wysokości, zależnej od ilości członków rodziny, t. j. robotnicy samotni otrzymają ogółem 126.6 procent podwyżki na marzec, robotnicy żonaci bezdzietni i żonaci — wdowcy i wdowy z 1 dzieckiem 131 procent, wdowcy i wdowy z 2-giem i 3-giem dziećmi — 135,4 procent podwyżki, z 4-giem i więcej dziećmi — 142 procent. Nadzwyczajna ta premja na jeden miesiąc niezależną jest od ilości przepracowanych dniówek. Dotychczasowa premja pozostaje bez zmiany i wysokość jej w markach podnosi się automatycznie z podniesieniem się zarobków o 120 procent. Układ zawarto tylko na jeden miesiąc. Robotnicy otrzymywać będą w miesiącu 3 zaliczki na poczet zarobku i 4-tą wypłatę reszty zarobku. W zagłębiu krakowskim zaliczki te nie obowiązuja.

SKŁADKI

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundował: Bracia Jabłkowscy, pamięci dr. Leona Rutkowskiego z Płońska — wdowa i dzieci, pamięci Jasi Radwańskiej w rocznicę śmierci, dla uczczenia 40-letniej pracy szpitalnej dra Teofila Żery, lekarza szpitala św. Łazarza, w dniu imienin Jana Smoleńskiego — koleżanki i koledzy, pamięci Tadeusza Gutowskiego — matka i rodzeństwo, Antoni Fronczak, podm. mur. i Antoni Krasnodębski, podm. cies. z Góry Kalwarii, Franciszek Krzewicki, przedsiębior. robót ziemnych w Warszawie, urzędnicy fabryki tyton. „Noblesse”, Karolowi Szejnbockowi i Witoldowi Bogusławskiemu w 10-tą roczn. objęcia firmy „Jan Cotty” współpracownicy.

— 000 —

Wiadomości polityczne

Wstąpienie PSL lewicy do Wyzwolenia

W niedzielę 4 bm. odbył się w Krakowie zjazd delegatów powiatowych stronnictw PSL lewicy (grupy posła Putka) celem uchwalenia ostatecznego zlania się z Wyzwoleniem. Obecni byli posłowie Putek, Sanojca i Seib. Ze strony Wyzwolenia przybyli posłowie Thugutt, Rudziński i Wrona.

Obradom przewodniczył St. Szczepański, zastępcą przewodniczącego był dr Michał Janik, sekretarzem Piotr Ostrega. Wstępne przemówienie wygłosił prezes PSL lewicy pos. Putek w sprawie połączenia organizacji PSL „lewicy” i „Wyzwolenia”. Z ramienia Wyzwolenia przemawiali prezes Thugutt i pos. Rudziński. Na wniosek posła Putka uchwalono jednomyślnie następujący wniosek:

Zważywszy, iż wzrastający napór reakcji wymaga w imię państwowego i ludowego interesu zespolenia ludu w zwarty obóz ludowy i przeciwstawienia jego siły zakusom reakcyjnym — zważywszy, iż połączenie posłów Wyzwolenia i Lewicy ludowej już oddało wielkie usługi — zjazd delegatów powiatowych PSL lewicy uchwała połączyć swoją organizację z organizacją PSL Wyzwolenia w jedną organizację polityczną PSL Wyzwolenie.”

W ten sposób dokonano się połączenie grupy posła Putka z Wyzwoleniem. Posłowie Thuguttowi zgromadzeni urządzili owacje.

Radykalne skrzydło obozu ludowego zyskuje przez to zjednoczenie na wewnętrznej spójności. co oznacza zarazem wzmocnienie jego politycznego znaczenia w kraju i w Sejmie.

Czas odnowić przedpłatę na marzec

w białej sukmanie. Nie klęknięto w przedostatniej scenie końcowego aktu, lecz wszyscy pochyleni ku oknu stanowili przepiękny obraz wyrażający w najwyższym napięciu nastrojów oczekiwania: „Wyteżać, wyteżać słuch!” Klęknięcie, którego nie było za p. Kotarbińskiego, wprowadził dopiero p. Solski po swym powrocie ze Lwowa na krakowską scenę, na której trzyma się ono dotąd wbrew wyraźnej informacji autora: „Wszyscy pochyleni, pół klęczący, zasłuchani.” Przez klęknięcie został zepsuty obraz sceniczny, jeden z najpiękniejszych, najbardziej nastrojowych obrazów w polskim teatrze. Wszak część klęczących zasłania stół, z poza którego sterczą tylko kosy, a całe napięcie nastroju wyczekiwania, wyrażone w zastygłej pozie pochylenia, ginie w postawie klęczącej, która nic nie wyraża. Przy wznowieniu rozwiązano ten problem połowicznie: jedni klęknęli, inni stali pochyleni, co ani wzrokowego obrazu, ani jego nastroju nie uratowało. Innowacje wątpliwej wartości wprowadzono też w scenie z pijanym Nosem i w paru innych szczegółach.

Ze starej gwardji, która brała udział w pierwszym przedstawieniu „Wesela”, pozostali na krakowskiej scenie tylko ostatni Mohikanie ze swe-

UWAGI

Ignorancja czy zła wola?

Poniedziałkowy „Goniec Krakowski” przynosi obszerny opis zajęć w Wiedniu pod tytułem „Socjaliści niemieccy urządzili rozruchy antyżydowskie.” Z treści tego artykułu wynikałoby, że socjaliści napadli w sobotę na zgromadzenie żydowskie w ratuszu, urządzili szereg bójek na ulicach, chcieli przypuścić szturm do dzielnicy żydowskiej Leopoldstadt itd. Tymczasem „Goniec” albo nie wie, albo świadomie przemilcza, że awantury te urządzili tak zwani „socjaliści narodowi”, znana organizacja monarchistyczno-szowinistyczna, ta właśnie, której członkowie przed kilkoma dniami zabili kilku robotników w dzielnicy wiedeńskiej Hietzing. „Narodowi socjaliści” to są niemieccy faszysty, którzy, zorganizowani początkowo przez Hitlera w Monachium, potworzyli ekspozytury w Niemczech i Austrii, urządzili bojówki i narazie swą „odwagą” manifestują w hecach antysemitycznych.

Rozumie się, że socjaliści wiedeńscy z tymi bandytami wogóle, a z napadem na zgromadzenie żydowskie nie mają nic wspólnego. Mają oni inne zupełnie troski, aniżeli warcholenie się na ulicach i robienie awantur z policją. Charakterystyczne jest, że „Goniec” wziął opis zajęć dosłownie z ostrywskiej „Morgenzeitung”, a tylko wszędzie opuścił dodatek „narodowi” przed słowem socjaliści.

Sprawy partyjne

RADA NACZELNA PPS

W dniach 10 i 11 marca o godz. 11 rano w lokalu ZPPS odbędzie się posiedzenie Rady Naczelnej PPS z nast. porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie CKW polityczne i organizacyjne. 2) Walka z drożyzną. 3) 1-szy Maj. 4) Kongres Partji. 5) Sprawy finansowe i wydawnicze. 6) Wolne wnioski. Sekretariat Generalny.

mi doskonałymi kreacjami: pp. Sosnowski (Dziennikarz), Puchalski (Szela), Senowski (Hetman). P. Jednowski, który początkowo grał Rycerza czarnego, od długiego czasu gra już Wernyhore; podobnie p. Szymborski Czepca, p. Nowakowski Poetę, p. Kosmowska Radczynię, p. Brandt Żyda grają już oddawna; zbędem byłoby więc powtarzanie pochwał, które już oddawna zasłużenie zbierają, trudno się jednak powstrzymać od uwagi, że p. Nowakowski zrozumieniem charakteru postaci przewyższył wszystkich swoich poprzedników w roli poety.

Z nowych sił, które tym razem wstąpiły w szranki, na najwyższe uznanie zasługują: p. Galłowa za znakomite odtworzenie postaci Maryny, p. Kłofska za doskonałą Rachele, p. Pancewiczo-wa za bardzo miłą Panię młodą i p. Zbucki za niezrównaną kreację w roli Nosa. Dobrze odegrali też swoje role pp. aZlewska (Gospodyni), Sokolska (Zosia), Marja Modzelewska (Haneczka), Józefa Modzelewska (Czepcowa) i pp. Białkowski (Pan młody), Modrzewski (Działosz), Działosz (Książdz), Niewiarowicz (Widmo).

Natomiast absolutnie zgodzić się nie można na obsadzenie roli Kliminy (po Wojnowskiej!) p.

Bracką, która swymi warunkami zewnętrznymi i głosowami stanowi rażący kontrast do wymagań tej roli.

Nie zadowolniał też w roli Jaśka p. Krasnowiecki, który robił parobczaka z wodewilu, a w ostatniej scenie znowo był flegmatyczny i nie budził uczucia grozy. Nie zadowolniał też Chochoł (p. Kustowski), który monotoność deklamacji pojął zbyt mechanicznie, a ponadto tamał rytm wiersza, co się i p. Kułakowskiemu zdarzało. Nie nadaje się też na rolę Ojca p. Dobiesław, który miał za dużo młodzieńczej ruchliwości. P. Zmiejewskiej życzyć należy więcej prostoty w roli Marysi, p. Kułakowskiemu głębszego wnuknięcia w charakter Gospodarza, p. Szymańskiemu więcej irjonji w roli Stańczyka, p. Brackiemu aniknięcia minorowego tonu zgola nieuzasadnionego w roli Rycerza czarnego, zwiastuna walki niosącego „oreźną dań”.

Mimo tych usterek, które w znacznej części wynikają ze zamalej ilości prób, wznowienie „Wesela” policzyć należy mogół jako sukces.

Emil Haecker.

— 000 —

KRONIKA

Kraków, 6 marca.

„Tydzień akademika“

Wczoraj nastąpiło uroczyste otwarcie „Tygodnia akademickiego“ porankiem w Starym Teatrze. Pierwszy punkt programu poprzedziło przemówienie rektora Natansona, który skreślił trudności, z jakimi walczy młodzież akademicka. „Nie nasza litość — mówił — i nie (broń Boże) nasza jałmużna, lecz nasza cześć, nasza wdzięczność niezmierna należy się owej młodzieży, która do szkoły powróciła z obozu, z pochodu, z okopów lub może z wojskowego szpitala“. Zakończył rektor w następujący sposób: „Cierpienie jest płodne, znój jest błogosławiony, ale tylko dlatego, że na ból jest lekarstwo, że dla niedoli znajduje się ukojenie, że wobec niebezpieczeństwa pojawia się pomoc. Więc dzisiejsza próba ratunku jest odruchem zdrowego społecznego instynktu, jest świadectwem myśli o jutrze, jest nieodzowną sieją przyszłości. Nie zgodzimy się w Polsce na zmierzchnię myśli i obyczajów. Dopomożemy młodzieży“. — Z produkcji wokalno-muzycznej zasługują na wyróżnienie: śpiew p. Jaworzyńskiej, utwory Chopina i Liszta, odegrane przez p. Łabuńskiego, chór akademicki, który odśpiewał szereg pieśni pod batutą p. Świeżyńskiego, akompanjował dyr. Walek-Walewski. We wszystkich lokalach publicznych sprzedaje się cegiełki na budowę Domów akademickich.

We środę 7 marca bm. o godzinie 8 wieczorem odbędzie się w sali Starego Teatru koncert. Doborowy program i wybitne siły artystyczne ściągają niewątpliwie wielkie zastępy publiczności. Udział w koncercie wezmą: p. E. Jefimcewa, art. opery prof. St. Szwarzenberg-Czerny, pianista i prof. Władysław Kozłowski. Resztki biletów u Braci Lipskich, ul. Sławkowska 8 i przy kase Teatru w dzień koncertu.

Znaczne podrożenie wyrobów tytoniowych

Od poniedziałku 5 bm. podrożały wszelkie monopolowe wyroby tytoniowe o 60—70 procent. Za tytonie będzie się płacić: 100 gr. Kir 24.000, Ksanti 20.000, najprzedniejszy sultański 17.000, najprzedn. macedoński 15.000, mała paczka najprzedn. tureckiego 3.250 (zamiast 1.875), przedniego tureckiego 2.500, średni turecki 2.250, kresowego 1.650, fajkowego przedniego 1.000, fajkowego zwyczaj. 750 mkp.

Papierosy sztuka: sfinks 200, dames 180, kalif 180, kedyw 180, egipskie 170, klub 110, sejmowe 110, prezydent 100, damskie 100, pogoń 100, sporty 100, warszawskie 100, farys 80, emir 80, Wisła 70, Wanda 60 mk.

Cygara sztuka: havana 1.300, Belweder 1.000, Wawel 900, brytanika 850, trabuco 750, Kuba 650, portorika 500, mieszań. zagr. 400, cigarillos 300, virginia 400, brazył virginia 300 mk.

Wyroby fabryk prywatnych podrożały też o 50 proc. i wyżej.

Żądania dozorców domów w Krakowie

Dnia 4 marca odbył się wiec dozorców zwołany przez Związek zaw. dozorców domowych. Na wiecu złożył sprawozdanie z poczynionych kroków w sprawie wysuniętych żądań w dniu 18-go lutego tow. Bednarczyk, podkreślając, że prezydent m. p. Federowicz, któremu delegacja wręczyła rezolucję i żądała załatwienia żądań, zbagatelizował je, nie robiąc zgola nic. W dyskusji przemawiało cały szereg dozorców, którzy powłony wniosek wzywający do strajku wszystkich dozorców popierali, widząc w tem jedyną drogę do zmuszenia właścicieli realności do przyjęcia postawionych żądań.

Wniosek uchwalono jednomyślnie, poczem zebrani w demonstracyjnym pochodzie udali się pod województwo, gdzie wysłali delegację, którą w imieniu p. wojewody przyjął p. radca Kwiatkowski. Tow. Bednarczyk przedstawił stan, w jakim pozostają dozorczy i wręczył rezolucję z ich żądaniami. P. radca zapewnił, że starać się będzie, aby słusznym żądaniom jak najprędzej stało się zadość. Tow. Bednarczyk zakomunikował zebranyemu odpowiedź p. radcy, poczem pochód się rozwiązał z tem, że wszyscy dozorczy mają zebrać się we wtorek o godz. 6 wieczór przy ul. Dunajewskiej 5.

Wyplata zasiłku dla emerytów

Izba skarbowa we Lwowie ukończyła 28 lutego wysyłkę ostatnich przekazów czekowych na 55-procentowy zasiłek za luty i marzec, przyznany uchwałą Rady ministrów dla emerytów, wdów i sierót.

Wielkie ulgi dla gazowni miejskiej

Niezmiernie szybki wzrost ceny węgla kamiennego, stawia fabryki w trudnym położeniu. Szczególniej trudne stanowisko następcza się przedsiębiorstwom komunalnym np. gazowni, które nie mogą odpowiednio do drożyzny surowca podwyższać cen swoich produktów. W ostatnim miesiącu cena węgla wzrosła o 450 proc. tak, że gazownie nie były w stanie uiścić żądanej zapłaty z góry.

Kopalnie węgla są jednak bezwzględne i nie dają najmniejszego kredytu. Dlatego zasługuje na podkreślenie stanowisko polskich kopalń skarbowych na G. Śląsku, które zakretywały krakowskiej gazowni miejskiej poważną kwotę i zezwoliły na dogodną spłatę ratami. Dzięki temu ruch gazowni jest na dłuższy czas zapewniony

Vorzimmer zasądzony na 1 i pół roku więzienia

Odroczona przed dwoma tygodniami rozprawa przeciw Murycemu Vorzimmerowi, oskarżonemu o targnięcie się na sędziego Kaczmarckiego po odczytaniu wyroku, skończyła się w dniu wczorajszym. Rozprawie przewodniczył prezes sądu okręg. Pelc, bronił adw. dr Ostrowski. Rozprawa toczyła się na sali rozpraw przysięgłych, a przysłuchiwało się jej nadzwyczaj liczne audytorjum złożone przede wszystkim z członków palestry krakowskiej. Po przesłuchaniu p. Charapa, który który przedstawił sądowi scenę jaką rozegrała się na sali rozpraw po ogłoszeniu wyroku przez sędziego Kaczmarckiego w sprawie przeciw Vorzimmerowi o lichwę mieszkaniową, zabrał głos lekarz znawca dr. Wachholz, który złożył sprawozdanie z oględzin lekarskich i stwierdził, że okoliczności i siła uderzenia, jakie Vorzimmer zadał sędziemu, były tego rodzaju, że mogły stanowić poważne niebezpieczeństwo dla życia p. Kaczmarckiego. Znawca prof. Jankowski na podstawie obserwacji i badania oskarżonego stwierdził, że Vorzimmer jest zupełnie zdrowy umysłowo i czyn swój popełnił wprawdzie w afekcie fizjologicznym, jednak przy zupełnej świadomości.

Po mowach prokuratora Gniewosza i obrońcy dra Ostrowskiego, trybunał odbył całogodzinną naradę, poczem ogłosił wyrok, uznający Vorzimmera winnym zbrodni ciężkiego uszkodzenia ciała z paragr. 153 n. k. i skazujący oskarżonego na 1 i pół roku więzienia z obstrzeniem co kwartał. Według paragr. 153 kwalifikuje lekkie uszkodzenie ciała popełnione na urzędniku w służbie jako ciężkie. Trybunał uwolnił Vorzimmera od zarzuczonej mu zbrodni z paragr. 155 (rozmyślne ciężkie uszkodzenie ciała, zadane narzędziem groźnym dla ciała). Współoskarżona Vorzimmerowa została uwolniona od winy i kary. Obrońca zastrzegł sobie 3 dni do namysłu w sprawie przyjęcia wyroku, a powołując się na nowelę do procedury karnej zażądał odroczenia Vorzimmerowi kary za złożeniem odpowiedniej kaucji. Trybunał po naradzie postanowił zdecydować o wniosku obrońcy po przedłożeniu przez niego szczegółowych danych co do osoby, która złoży kaucję i co do majątku oskarżonego. Po przedstawieniu tych danych ustalił sąd wysokość kaucji.

Tajemniczy napad na mieszkanie cygana

Wczoraj przed południem doniósł do komisariatu IV p. p. Marek Kwik, z pochodzenia cygan, zamieszkały przy ul. Wiślicko l. 39, że ubiegłej nocy po godz. 5-tej nad ranem weszło do jego niezamkniętego mieszkania dwóch nieznanymi mu mężczyzn, którzy na jego pytanie, kto wchodzi, odpowiedzieli „goście“. Wszedłszy do izby, zarzucili mu nieznaną jakąś szmatę na głowę i nakazawszy milczenie jemu i całej rodzinie, skradli z kufra 250

tysięcy marek, poczem opuścili mieszkanie Kwika. Po odejściu bandytów Kwik wybiegł na podwórze i począł wołać o pomoc. Kwik nadmienił, że drzwi mieszkania były otwarte, gdyż na pół godziny przed napadem otworzył je w oczekiwaniu swych znajomych, także cyganów, którzy kilka dni temu przyrzekli mu, że go odwiedzą. Policja wdrożyła dochodzenia w celu wyświeślenia tego tajemniczego napadu.

Rabunek przeszło 100 milionów

Dn. 1 marca około godz. 7 wiecz. do mieszkania Majera Frajmana w Sosnowcu przy ul. Warszawskiej nr. 10 na II. piętrze, przyszło 5 opryszków z bandy Stolarza na G. Śląsku. Bandyci, obznajomieni doskonale z rozkładem mieszkania, z przedpokoju udali się przez sypialnię do pokoju, w którym zastali właściciela potajemnego kantoru wymiany M. Frajmana, jego żonę, trzech kupców żydów, nieznanymi z nazwiska i 2 rzeźników: Wacława Jezierskiego i Wincentego Dragońskiego. Z okrzykiem „ręce do góry!“ bandyci rozpoczęli rabunek, dzieląc się czynnościami w ten sposób, że trzech rabowało, dwaj zaś trzymali rewolwery, stojąc przy drzwiach.

Frajman chował pieniądze w bieliźniarce, o czem wiedzieli bandyci i najpierw tę kasę złupili, zabierając 13 milionów marek niem. i 25 milionów marek polskich. Następnie odebrali pieniądze od nieznanymi czarnogieldziarzy. Ile im wzięto, o tem wiedzą tylko bandyci, którzy skwapliwie liczyli pieniądze, obrabowani zaś, bojąc się odpowiedzialności za prowadzenie zakazanych geszeftów gieldziarskich, zaraz po wyjściu bandytów uciekli z mieszkania. Następnie rabusie zabrali się do rze-

źników, przyczem Wincentemu Dragońskiemu zrabowali 16.301.000 mk. niemieckich. Ile zrabowano p. Jezierskiemu — niewiadomo, gdyż tenże nie wie, ile gotówki posiadał przy sobie. Jeden z trzech gieldziarzy, którzy byli uciekli, zgłosił się do policji i oświadczył, że bandyci zrabowali mu 8 milionów marek niem.

Ciężką pracę bandyci ukończyli o godz. 7 m. 20, przyczem szybko wybiegli z domu i zniknęli w tłumie ulicznym. Obrabowani tak byli przerażeni napadem, iż dopiero po kilku minutach podnieśli gwałt, co usłyszawszy dwaj wywiadowcy policyjni, znajdujący się przypadkowo w tymże domu, zamknęli bramę, lecz bandyci przedtem zdążyli umknąć. Zawiadomiona o rabunku policja znalazła się w ciągu kilku minut ze starszym przodownikiem Storowskim na czele na miejscu przestępstwa. Po krótkim śledztwie puszczono się w pogoń za bandytami. Pościg na autach zarządzono w 3 kierunkach, drogami na Górny Śląsk. W Różdzeniu telefonicznie powiadomiono wszystkie posterunki policji śląskiej o rabunku, ale dotychczas poszukiwania okazały się daremnymi.

Wykrycie wielkiego szantażu z frachtami w Warszawie

Aresztowanie oficerów denikinowców

W dniu onegdajszym jeden ze współpracowników domu handlowego „Nowopole“ (ul. Chłodna l. 25) w Warszawie został zaczepiony na ulicy przez dwóch nieznanymi osobników, którzy przedstawili się za agentów zbożowych, zaproponowali mu wydatną tranzakcję.

Sporządzeni do kantoru firmy, pokazali dwa frachty, jeden na wagon żyta, drugi na wagon jeźmienia, pochodzące ze stacji Kornaczówka, w Małopolsce wschodniej. Ponieważ cena, podana przez przybyszów, była wyjątkowo przystępna, porozumienie nastąpiło szybko i agenci otrzymali polecenie zjawienia się za kilka godzin po 20 milionów zadatku.

Na szczęście prokurent „Nowopola“, badając przedstawione frachty, przeczuł, że znosi się na coś niedobrego. Na dokumencie widniała pieczęć kauczukowa, podczas gdy zazwyczaj stawiane bywają metalowe. Następnie, w wydrukowanej naz-

wie stacji była omyłka — Kornaczówka zamiast Karnaczówka.

Z powyższymi wątpliwościami podzielono się z naczelnikiem policji śledczej, który wydelegował do kantoru „Nowopola“ zastępcę drugiej brygady, Edwarda Dobrzyńskiego.

O umówionej godzinie zgłosili się sprzedawcy podejrzanego dokumentu i w chwili, gdy kasjer obliczał żadaną kwotę, właściciel firmy hr. Rzewuski zwrócił się do nich ze słowami:

— Fracht jest fałszywy!

Agenci momentalnie złapali kapelusze i rzucili się do drzwi, lecz drogę zastąpił im wysłannik urzędu śledczego. W czasie przesłuchania oszuści podali się jeden za Popowskiego, drugi za Madeńskiego. Stwierdzono jednak, że pierwszy zowie się Popow, a obaj są oficerami byłej armii Denikina.

nie zna się na banknotach i liczyć nie umie. Przyrzekła sowitą nagrodę za policzenie pieniędzy. — Gdy ją zapytano, wiele tych pieniędzy być może, odpowiedziała, że nie ma pojęcia i że wie tylko, że będzie tego około 7 kilogramów.

- 000 -

Z zagranicy

MIEDZYNARODOWA KONFERENCJA TELEFONICZNA. „Deutsche Allgemeine Zeitung” donosi, że głównym celem międzynarodowej konferencji telefonicznej, która ma się odbyć w Paryżu 12 bm., jest utworzenie europejskiego Towarzystwa do budowy telefonów. Niemcy na tę konferencję zaproszenia nie otrzymały.

NAPAD NA AMBASADĘ NIEMIECKA W RZYMIU. Dwaj młodzi ludzie zakradli się w nocy do willi ambasadora niemieckiego. Złodzieje zostali ujęci, przyczem jeden z nich w pościgu został raniony. Premier Mussolini wyraził ambasadorowi swe ubolewanie. Pisma niemieckie donoszą z Rzymu, że podczas najścia na willę ambasadora niemieckiego raniony został niemiecki radca legacji — Altenberg.

BOMBY W EGIPCIE. W angielskiej dzielnicy wojskowej Kairu rzucono bombę, która eksplodowała. Jedna osoba zabita, a cztery ranione.

- 000 -

We środę 7 i we czwartek 8 marca

„LOHENGRIN”

z M. Prawdżicem

pierwszym tenorem bohaterskim
Opery Lwowskiej.

W NOC KARNAWALOWA. Piękna panna Irena w szale nocy karnawałowej uległa wytrawnemu uwodzicielowi. Nad ranem młodzian zdołał już zapomnieć o maleńskiej przygodzie, zostawiając w sercu naiwnej dziewczyny wielki żal. Pragnąc zemsty, Irena inscenizuje niezwykle splot wypadków, a panna amerykańska, która zrobiła fause pas, potrafiła się zeń wywiązać. Oto tło najnowszego dramatu amerykańskiego erotycznego, wyświetlany od dnia 6 bm. w kinoteatrze „Sztuka”, ul. św. Jana 6.

KTO CHORUJE NA ŻOLĄDEK i źle trawi pieczywo, powinien używać do ciast tylko czystego tłuszczu roślinnego „KUNEROLU”. Tłuszcz ten jest tak lekko strawnym, że wcale nie obciąża żołądka.

- 000 -

Repertuar

Teatr im. Jul. Słowackiego

Wtorek: „Wesele”.
Środa: „Janosik”.
Czwartek: „Wesele”.
Piątek: „Wesele”.

Teatr Bagatela

Wtorek: „Zdobycie Berg op Zoomu”.
Środa: „Zdobycie Berg op Zoomu”.
Czwartek: „Wiera Mircewa”.
Piątek: „Zdobycie Berg op Zoomu”.
Sobota popoł.: „Szyldkretowy grz ebień”.
Wieczór: „Wiera Mircewa”.
Niedziela popoł.: „Szyldkretowy grzebień”.
Wieczór: „Zdobycie Berg op Zoomu”.

Teatr miejski Opera i Operetka

Wtorek: „Bajadera”.
Środa: „Lohengrin” (występ M. Prawdżica).
Czwartek: „Lohengrin” (występ M. Prawdżica).

Uniwersytet Ludowy im. A. Mickiewicza

Sala Domu Robotniczego, ul. Dunajewskiego 5.
Początek punktualnie o godz. 6:30 wieczór.
Piątek, 9 marca: Dr Mieczysław Kaplicki: O chorobach wenerycznych. Część I.

Kollegium wykładów naukowych

(Rynek A—B 39).

Wtorek o godz. 6 wiecz. Jaques Boria: „Moliere”.
Środa o godz. 6 wiecz. Józ. Aleks. Gałuszka: „Wieczór poezji” (z recyt. Heleny Stępowskiej i Wład. Krasnowieckiego).
O godz. 7 wieczór: dr Adolf Klęsk: „Wpływ muzyki na wrażenia zmysłowe” (z ilustr. muz.).
Czwartek, prof. W. Gralski: „Nauka i sztuka grafologiczna” (z doświadczeniami świetlnymi).
Piątek, prof. Uniw. dr Ludwik Birkenmajer: „Mikołaj Kopernik” (życie i dzieło).
Sobota, dr Melanja Grafczyńska: „Ryszard Wagner” (z ilustr. muz.).

Sprawy funkcjonariuszy i robotników państwowych

Wniosek posła tow. Smulikowskiego

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 5 marca.

Na dzisiejszym posiedzeniu komisji budżetowej obradowano nad wnioskiem posła tow. Smulikowskiego w sprawie przedłożenia przez rząd projektu ustawy uposażeniowej dla funkcjonariuszy państwowych i robotników przedsiębiorstw państwowych, tudzież nad takim wnioskiem Związku ludowo-narodowego. Referował pos. Manaczyński (endek), który zgłosił następujące wnioski:

- 1) określenie terminu przedłożenia tych projektów na 4 tygodnie;
- 2) zniesienie drugiego pasa drożyznianego;
- 3) przedłożenie projektów ustaw, dotyczących zaopatrzenia na starość funkcjonariuszy państwowych.

Pos. tow. Prager umotywował potrzebę unormowania bytu pracowników państwowych wszelkich kategorii, jako niezbędny warunek uzdrowienia administracji państwowej i postawił następującą rezolucję: „Sejm wzywa rząd do takiego unormowania płac pracowników państwowych, któreby zapewniło pracownikom wszelkich kategorii należyta stopę życiową i umożliwiło państwu utrzymanie kontyngentu pracowników o pełnych kwalifikacjach fachowych”.

Rezolucja ta została przyjęta większością gło-

sów. Zdaża ona do utrzymania takiego poziomu płac dla wszystkich pracowników, któryby im pozwolił na poświęcenie się wyłącznie zajęciom urzędowym i uwolnił od przyjmowania zajęć ubocznych.

Przeciw tej rezolucji zgłosił pos. Lypacewicz (Wyzwolenie) poprawkę, żądającą dogodnych warunków uposażeniowych tylko dla wyższych kategorii. Poprawka ta została przyjęta głosami endeków, Wyzwolenia i mniejszości narodowych.

Pos. Nowicki (Wyzwolenie) omawiał sposób wypłaty poborów i zgłosił poprawkę, dążącą do obniżenia terminu wniesienia przez rząd projektów na 2 tygodnie.

Pos. tow. Smulikowski przedłożył dodatkowo następujące wnioski:

- 1) Sejm wzywa rząd, aby skreślił zaliczki, wypłacone w ubiegłym roku;
- 2) aby wszelkie pobory pracowników wypłacał punktualnie w określonym terminie;
- 3) aby w myśl uchwały Sejmu z 26 stycznia złożył sprawozdanie z wykonania uchwał co do uposażenia emerytów.

Wnioski te uchwalono i także na życzenie rządu uchwalono poprawkę pos. Nowickiego co do wniesienia projektu ustawy uposażeniowej w przeciągu 3 tygodni.

Rozszerzenie okupacji

WKROCZENIE DO BARENU I PALATYNATU

Berlin (PAT) Donoszą z Ludwigshafen: Cały szereg dworców kolejowych w Palatynacie zajęły wojska francuskie. Władze okupacyjne dokonują w całym Palatynacie militaryzacji kolei.

Paryż (PAT) Donoszą ze Strassburga, że wojska francuskie przekroczyły Ren koło Maxau celem zajęcia kilku miejscowości portowych, przy czem posunęły się również w kierunku Karlsruhe. Porty w Karlsruhe i Mannheim zostały zajęte celem ułatwienia kontroli celnej sprzymierzonych.

Berlin (PAT) Jak donoszą z Mannheim, wojska francuskie przekroczyły Ren w sile kilku kompanii celem obsadzenia szeregu portów nadreńskich. Do Darmsztadu przybyły dwa bataliony wojsk francuskich.

NIEMCY NIETYLKO ZAPROTESTUJĄ

Berlin (PAT) Rząd Rzeszy odbył konferencję w sprawie obsadzenia przez Francuzów Darmsztadu, Mannheimu i Karlsruhe. Zastanawiano się nad zajęciem stanowiska wobec tego faktu. Decyzja jeszcze nie zapadła. Parlament zwołano na wtorek. Na posiedzeniu tem przemawiać będzie kanclerz na temat nowego położenia powstałego nad Renem. Przypuszczają w niemieckich kołach parlamentarnych, że rząd Rzeszy nie ograniczy się tylko do wysłania noty protestującej. Kanclerz ze względu na zwołanie parlamentu odroczył zamierzony wyjazd do Niemiec południowych.

BEZROBOCIE

Düsseldorf (PAT) W związku z bezrobociem odbyło się tutaj zebranie funkcjonariuszów technicznych niższego stopnia z kopalń i fabryk zagłębia Ruhry, które zakończyło się powzięciem uchwały potępiającej stanowisko wielkich przemysłowców,

którzy grzeszą egoizmem i obojętnością wobec klasy robotniczej.

OSZUKAŃCZA PROPAGANDA

Düsseldorf (PAT) Władze francuskie w zagłębiu Ruhry odebrały niemieckiemu dziennikarzowi pisującemu z Berlina do amsterdamskiego „Allgemeen Handelsblatt” niejakiemu Maxowi Blikselowi pozwolenie na dokonywanie zdjęć fotograficznych. Władze francuskie przekonały się, że dziennikarze niemieccy nie wahają się przed aranżowaniem scen, które następnie fotografują i zaopatrują oszczercami objaśnieniami. Blikseł, przyłapany na gorącym uczynku, protestował energicznie i udowodnił, że jest niewinny, przyczem ponawiał i oszczercze zarzuty przeciw Francuzom.

W czasie zajmowania miejscowości Bielefeld w ręce władz francuskich i belgijskich dostał się dokument pozostający w związku z powyższą sprawą. Był to list adresowany do prefekta miasta Monasturu, pochodzący od niemieckiego dyrektora biura propagandy w zagłębiu i Nadrenji, znajdującego się w Bielefeldzie. W liście tym przedstawiono Blikseła jako protegowanego w ministerstwie spraw zagranicznych w Berlinie, wysłanego ze specjalną misją czynienia zdjęć filmowych i scen gwałtów dokonywanych przez Francuzów, oraz zaopatrywania ich w stosowne komentarze do użytku propagandy niemieckiej w krajach neutralnych. W ostatnich czasach propaganda niemiecka w krajach neutralnych narobiła wiele krzyku z powodu wydrzeń w jednej z wiosek, gdzie po odejściu Francuzów władze niemieckie zainscenizowały odpowiednią akcję i zaprosiły dziennikarzy niemieckich, aby poczynili z tych wydarzeń zdjęcia fotograficzne.

Sojusz państw kontynentalnych przeciw Anglii

Paryż (PAT) Od dwóch tygodni prasa francuska omawia szeroko sprawę możliwych sojuszków kontynentalnych. Kilka dzienników wspomniało o roli Polski w ewentualnych przyszłych ugrupowaniach politycznych. Pertinax pisze w „Echo de Paris”, że zdaje się, że do systemu kontynentalnego skierowanego przeciwko Anglii nie przyłączyłaby się Polska, Belgia, Włochy i mała ententa. Podkreśliwszy, jak ważną rolę odegrać może przyszła Rosja, autor stwierdza, że porozumienie Rosji z sąsiadującymi z nią państwami słowiańskimi stanie się w przyszłości wielkim zadaniem dyplomacji francuskiej.

Paryż. (PAT) „Le Journal” stwierdza, że rząd francuski nie zastanawiał się nigdy nad sprawą utworzenia bloku kontynentalnego. Francja wie bowiem doskonale, że w dniu, w którym stanowisko jej będzie ugruntowane w Europie, dojdzie bardzo łatwo do porozumienia z Włochami. Zresztą — dodaje dziennik — stanowisko małej en-

tenty jest mocno utrwalone i Polska jest naszym sojusznikiem. Bezpieczeństwo od strony Niemiec będzie zapewnione przez wytrwałe i stanowcze postępowanie Belgii i Francji.

O podpisanie traktatu lozańskiego

Moskwa. (PAT) Wedle doniesienia rosyjskiej agencji tel., Zgromadzenie narodowe w Angorze odbyło tajne posiedzenie, na którym omawiano kontrprojekt traktatu pokojowego, przedstawiony przez Radę komisarzy ludowych tureckich. Co do projektu państw sprzymierzonych, większość deputowanych odnosi się do niego wrogo. Kontrpropozycje komisarzy spotkały się także z szeregami poważnych zarzutów ze strony deputowanych.

Angora. (PAT) Zgromadzenie narodowe wybrało nowy skład komisji do spraw zagranicznych. Ze składu komisji wyszedł jeden z jej członków, najgwałtowniejszy przywódca ekstremistów Junius Nadi. W Zgromadzeniu narodowym odbywa się dalszy ciąg dyskusji nad projektem traktatu lozańskiego.

Przegląd gospodarczy

Giełda krakowska z 5 marca

Waluty i dewizy	Waluta markowa				
	Istotowa i banknoty		Czeki, przesyły i wulaty		
	Kwano	Sprzedaż	Kwano	Sprzedaż	Transakcje
Dolary St. Zjed.	43500	46500	43500	46500	46000
kanad.					
Franki franc.	2600	2800	2650	2850	2765
belgijs.					
szwajc.	8300	8600	8300	8700	8600
Funty szterlin.	205000	215000	205000	215000	209000
Marki niemiec.	1'75	2'25	1'75	2'25	1'94
Korony austr.	0'60	0'70	0'62	0'70	0'64'75
czesko-sł.	1275	1375	1300	1400	1345
węgiers.					
dunskie					
Lei rumuńskie					
Liry włoskie	2000	2200	2100	2300	
Fioreny nolan.			17500	18500	17900

Akcje bankowe

	ofiar.	žadano	Transakcje
Bank Przemysłowy I-VIII	4000	4500	
Bank Hipoteczny	1500	2000	1900
Bank Małopolski	2000	2500	
Ziemski Bank Kredyt.	2000	2500	2200
Powszechny Bank Kredyt.	700	800	
Akc. Bank Związk. I-VII	1300	1400	
Bank Komercyjny I-IV	1350	1450	
Bank Handl. w Warszawie			
Bank Związ. Spółek Zarob.	15000	20000	
Bank Ziemski, Łańcut	500	600	
Miljonowka			

Akcje tow. handl. i przem.

	ofiar.	žadano	Transakcje
P. T. H. I-IV em.	3500	4000	3850-3700
„Imper”			
„Pharina” (B. Jaworński)	17000	18000	17250-17500
„Polski Glob”	900	1000	950
C. Hartwig, Poznań			
Zęgiuga Polska	1150	1350	1200-1225
Zieleniewski-IV em. „ez”	74000	80000	80000-76000
Warsz. Parowozy I-II em.	12000	14000	13800-13500
H. Cegielski, Poznań I-VIII	115000	125000	121000
„Potęga” Tow. hut. żel.			
„Łemiesz”			
„Trzebnia” I-V „ex”	20000	25000	22000
„Pocisk”	4500	5500	
Automotor	3500	4500	
Portland-Cem. Szczakowa			
Górka	57000	62000	60000
Sierza	63000	68000	67000-65000
Łepege I-IV	37000	42000	39000-40000
Polska Nafta	7000	8000	7700-7500
Dikos			
Pezet	8500	9500	
Strug	7000	7500	
Syndykat Koszyk., Kraków	2000	3000	
Łuszczc Trzebnia	28000	32000	
„Krakus” I-VI em.	13000	14000	13900-13700
Porcelana Cmielów	26000	31000	
Fabr. cukru w Chodorowie	48000	55000	51500-52000
Elektr. Sierza I-IV em.	4500	5500	5100
Zakłady przem. „Ryngraf”			
S. W. Niemojowski	18000	23000	
Fabr. kapel. w Myślenicach	5000	6000	

Wtorkowe posiedzenie Sejmu

Warszawa. (PAT) Porządek dzienny 20 posiedzenia Sejmu w dniu 6 marca o godzinie 4 popołudniu jest następujący:

1. pierwsze czytanie ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej,
2. pierwsze czytanie ustawy o podstawowych prawach i obowiązkach szeregowych wojsk polskich,
3. pierwsze czytanie ustawy w przedmiocie kosztów sądowych i opłat w województwach poznańskim i pomorskim,
4. sprawozdanie komisji administracyjnej o projekcie ustawy w przedmiocie formuły przysięgi i przyrzeczenia służbowego funkcjonariuszów państwowych w służbie cywilnej,
5. trzecie czytanie ustawy w przedmiocie wyrównania opłat stemplowych i podatku od spadków i darowizn,
6. dalszy ciąg dyskusji nad sprawozdaniem komisji skarbowej o ustawie przywracającej moc obowiązującą ustawie z 10 maja 1921 o regulowaniu podatku od spożycia, zużycia i produkcji.

Obrady komisji drożyznianej

Warszawa. (PAT) Na poniedziałkowym posiedzeniu komisji do walki z drożyzną pod przewodnictwem posła Arciszewskiego poseł Zaremba referował wniosek w sprawie delegowania sejmowej komisji na granice nasze, celem zbadania nielegalnego wywozu artykułów pierwszej potrzeby. Komisja ta ma się składać z 9 osób. Wniosek został przyjęty, a sprawę referować będzie na plenum pos. Arciszewski.

Posel Frostig referował wnioski posłów Diamenty i Weinziehera w sprawie wydelegowania sejmowej komisji celem zbadania przyczyn, wywołujących nadmierne wyższe ceny w województwie śląskim i w zagłębiu dąbrowskim. Nad wnioskami tymi toczyła się obszerna dyskusja. Pos. Knotie stwierdził, że węgiel stosunkowo nie jest drogi i wypowiada się za skasowaniem angielskiej soboty u robotników. Referent Frostig dowodził, że ceny robocizny nie poszły w górę współmiernie z cenami węgla. Następnie zaznaczył, że mimo nadmiaru węgla w pewnych okresach czasu na rynku daje się odczuwać brak węgla, jednocześnie ceny jego rosły nadmiernie. Referent zwrócił następnie uwagę na zyski właścicieli kopalni, przyczem wskazał na kurs niektórych akcji kopalni węglowych. Dyskusji nie ukończono.

Obrady nad ustawą mieszkaniową

Warszawa. (PAT) W sobotę odbył się dalszy ciąg posiedzenia głównej rady mieszkaniowej przy ministerstwie zdrowia pod przewodnictwem dyrektora departamentu dra Adamskiego. Właściciele nieruchomości posłali swego przedstawiciela, który oświadczył w ich imieniu, iż w obradach nie mogą wziąć udziału, gdyż na poprzednim posiedzeniu zostali przegłosowani. Posiedzenie mimo to się odbyło. Na wniosek mecenasa Kijeńskiego powzięto uchwałę, ażeby płacić komorne po 1000 marek za 1 rubla od lokali mieszkaniowych, a po 2000 marek za 1 rubla od lokali przemysłowych i handlowych.

Ustawa o zasiłkach dla rezerwistów

Warszawa (PAT). Na dwóch posiedzeniach sejmowa komisja wojskowa rozpatrywała projekt o ubezpieczeniu rodzin rezerwistów, powołanych do ćwiczeń. Referował pos. tow. Jaworowski. W dyskusji zabierali głos pos. Czetwertyński i Załuska (ZLN), którzy stanęli na stanowisku, że ciężar utrzymania rodzin rezerwistów, powołanych do ćwiczeń, powinien spaść całkowicie na skarb państwa. Referent Jaworowski postawił do rozstrzygnięcia kwestję, czy ciężar utrzymania rodzin rezerwistów mają ponosić pracodawcy. Pos. Michalak (NPR) zgłosił wniosek, aby wezwać na jutrzejsze posiedzenie ministrów skarbu, spraw wojskowych i spraw wewnętrznych dla uzgodnienia stanowiska w tej sprawie. Wniosek ten przyjęto.

Na popołudniowym posiedzeniu przyjęto 8 pierwszych artykułów projektu. Na posiedzeniu tem obecny był minister skarbu Grabski, który wypowiedział się za tem, aby ciężar utrzymania rodzin rezerwistów przedewszystkiem spadł na pracodawców, a następnie na gminy. Minister uważa, że skarb może pokryć częściowo wydatki, związane z utrzymaniem rodzin rezerwistów, powołanych do ćwiczeń wojskowych, lecz uważa za rzecz niemożliwą, aby skarb całkowicie kszta te ponosił.

Konferencja ekonomiczna państw bałtyckich

Warszawa. (Tel. wł. „Naprz.”) Dnia 4 bm. odbyło się w Helsingforsie konstytuujące posiedzenie konferencji ekonomicznej państw bałtyckich. Wybrano prezydium i 3 komisje: handlowo-informacyjną, pocztowo-komunikacyjną i antyprzemysłową. Na wniosek delegacji polskiej wybrany został przewodniczącym p. Wenola, z delegacji polskiej wszedł do prezydium poseł Filipowicz.

Litwa nie bierze w konferencji urzędowego udziału. Delegat litewski przysłuchuje się obradom w charakterze informacyjnym.

Zjazd rosyjskiej partji komunistycznej

Moskwa (PAT) „Prawda” w naczelnym artykule poświęconym mającemu się odbyć zjazdowi rosyjskiej komunistycznej partji zauważa, że najważniejszym przedmiotem obrad zjazdu będą sprawy organizacji państwowej gospodarki, reorganizacji systemu podatków nakładanych na ludność wiejską opartego na zasadzie jednego podatku, oraz struktury organów sowieckich w Rosji.

Socjaliści przeciw rządowi Cuno

Berlin. (PAT) Gerlach pisze w „Welt am Montag”, że socjaliści nie mogą się solidaryzować z postępowaniem gabinetu dra Cuno, który skłonił ludność do oporu przeciwko Francji, nie przygotowując jednak żadnego programu działania.

Związki i zgromadzenia

POSIEDZENIE KOMISJI KOBIECZEJ PPS odbędzie się we wtorek 6 marca 1923 o godz. 7 wieczór w sekretarjacie Rady robotn. przy pl. Dunajewskiego 5, II. p.

ZJAZD DO SALIN DO WIELICZKI urządzi Krakowska Rada Robotnicza w niedzielę 18 marca 1923. Koszt z koleją wynosi 5.000 mk. Zgłoszenia z Krakowa i prowincji przyjmuje sekretarjat Rady Robotniczej przy ul. Dunajewskiego 5, II p. codziennie od 6-8 wieczór, w niedzielę od 10-12 do dnia 15 marca 1923. (Wraz ze zgłoszeniem należy nadesłać pieniądze). Późniejsze zgłoszenia nie będą przyjmowane.

ZEBRANIA DZIELNICOWE odbędą się:

Wesoła — we wtorek 6 marca 1923 o godz. 6 wieczór w lokalu Związku okręgowego kolejarzy przy ul. Bosackiej 11. Porządek dzienny: Ochrona lokatorów. Ref. rm. tow. dr Rosenzweig.

Kazimierz — we wtorek 6 marca 1923 o godz. 7 wieczór w lokalu Związku stow. rob. przy ul. Dunajewskiego 5 II p. — Sprawy organizacyjne. Ref. tow. Kowalczyk.

Grzegórzki — we środę 7 marca 1923 o godz. 7 wieczór w sali p. Fischnitzera, ul. Grzegorzewska 1. 31. Porządek dzienny: Drożyzna i ochrona lokatorów. Ref. rm. tow. dr Matejko.

Czarnawieś — we środę 7 marca 1923 o godz. 7 wieczór w lokalu Em. Rosenzweiga przy ul. Czarnowiejskiej 71. — Sprawy organizacyjne. Ref. tow. dr Müller.

Dębni — we czwartek 8 marca 1923 o godz. 7 wieczór w lokalu Bergera. — Sprawy organizacyjne. Ref. rm. tow. Oplustil.

Krowodrże — we czwartek 8 marca 1923 o g. 7 wieczór w sali Czytelni rob. — sprawy organizacyjne. Ref. rm. tow. Jaroszewski.

Podgórze — we czwartek 8 marca 1923 o g. 7 wieczór w sali Domu Rob. przy pl. Serkowskiego 11 zebranie kobiet w sprawie drożyzny. Ref. tow. Kuźniar.

Warszawskie — w niedzielę 11 marca 1923 o godz. 4 po poł. w sali Flaumenhafta przy ul. Warszawskiej 71 uroczysty obchód jubileuszowy 30-lecia PPS. Ref. rm. tow. Haecker.

STOWARZYSZENIE B. LEGJONISTÓW I BRATN. POM. B. ŻOŁN. W. P. W KRAKOWIE zwołuje na niedzielę dnia 11 marca br. godz. 10 rano IV. Zwyczajne Walne Zgromadzenie w sali Małop. Tow. Rolniczego (plac Szczepański 8, II piętro). W razie braku kompletu członków odbędzie się w pół godziny później następne Walne Zgromadzenie z ważnością uchwał bez względu na ilość obecnych członków.

POSIEDZENIE ZARZĄDU KRAK. ODDZIAŁU ZWIĄZKU METALOWCÓW odbędzie się we czwartek 15 bm. o godz. 6 wieczór.

WALNE ZGROMADZENIE KRAK. ODDZIAŁU ZWIĄZKU METALOWCÓW odbędzie się w niedzielę 18 bm. o godz. 10 rano z porządkiem dziennym: 1) odczytanie protokołu 2) sprawozdanie z działalności zarządu, 3) sprawozdanie kasowe, 4) sprawozdanie komisji kontrolującej, 5- obecna sytuacja w przemyśle metalowym, 6) wybór zarządu oddziału, 7) wnioski. Wstęp mają tylko członkowie niezalegli wyżej 6 tygodni. Zarząd.

Ameryka przeciw Europie

Waszyngton. (PAT) Senat odrzucił 49 głosami przeciwko 24, propozycję w sprawie udziału Stanów Zjednoczonych w międzynarodowym trybunale sprawiedliwości.

Dwie zdolne zakieciarki i panią do nauki potrzebne zaraz. Plac Dominikański 2, II p. 3361

Poszukuję do wynajęcia piwnicy w okolicy ul. Karłowickiej. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „Prasa” ul. Karłowicka 16.

Zgubiono papiery wojskowe na nazwisko Jana Widły. Prośbę unieważnia się. 3358

Zgubiono kartę zwolnienia na nazwisko Joker Peiper. Prośbę unieważnia się. 3360

Pracownik Grzybowski unieważnia zgubione dokumenty wojskowe wystawione w Krakowie. 3359

Zgubiono dokumenta wojskowe na nazwisko Grzegorz Kurzywik. gmina Łazy pow. Łowicza, wystawione przez K. U. Kraków, unieważnia się. 3338

Zgubiono papiery wojskowe awaryjne wydane przez K. U. Kraków dla Antoniego Józefa Głogowskiego, unieważnia się.

Skreślone dokumenta wojskowe P. K. U. Tarnów na nazwisko Ignacy Drechny, Pilzno, unieważnia się. 3303

Unieważnia zgubione T. Z. demob. wystawione przez komp. tab. w Owieczymu na nazwisko Jachimczyk Józef. 3343

Krawczyk Józef unieważnia zgubione dokumenta wojskowe wystawione P. K. U. Kraków. 3339

Jan Wantuch 1886, Pogórska Wola p. Tarnów, unieważnia zgubione dokumenta wojskowe. 3303

Płotr Czernak unieważnia zgubione dokumenta wojskowe wystawione P. K. U. Kraków. 3313

IGNACY CYPRES
Kraków, Szewska 13/21

Poleca nielowy system Roskopf Mk 35 tys., budzik Mk 50 tys. Szarypce ze smyczkiem 68 tys., pudła do skrzypiec Mk 30-35 tys. Harmonje wiedeńskie model jednorzędówki 85 tys., dwurzędówki Mk 80-150 tys., mandoliny 65 tys., włoskie 90 tys. Dżamanty do szkła 24-30 tys. Brzytwy Mk 10, 12 i 15 tys. Maszynki do włosów Mk 25-30 tys., maszynki do samogolenia 12-15 tys. Mk, kamień 2.500 Mk. Cennik 600 Mk.

Zarząd Pow. Kasy chorych w Wieliczce

rozpisuje niniejszem

KONKURS

na posadę siły conceptowej.

Wymagania: Nieprzekroczony 40 rok życia, nieposzlakowany, ukończona szkoła średnia wzgl. studja prawnicze.

Posada do objęcia najpóźniej z dniem 15 go marca 1923, a podania należy wnosić najdalej do 10 marca 1923.

Do posady tej są przywiązane pobory urzędników państwowych IX stopnia z dodatkami.

Pierwszeństwo mają zdemobilizowani oficerowie i inwalidzi armji polskiej.

Dr Horowitz
Przew. Zarządu.

Reklama dźwignią handlu!

Marka ochronna

3225

„SIBUNION”

jest rękojmią dobroci towaru.

Jest do nabycia wszędzie **ANGIELSKA**
HERBATA i KAKAO

w puszkach 1/2, 1/4, 1/8 funt., w puszkach 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 kilowych w oryginalnem opakowaniu.

Sprzedaż hurtowa: WARSZAWA, UL. BIELANSKA 18,
TELEFONY: 105-72, 258-14, 507-88.

ODDZIAŁY:

POZNAN, Garncarska 3,
LWÓW, Batorego 36,

GDAŃSK, Langermarkt 15,
w KRAKOWIE, W. LNIĘ.

Elektryczne przewody i plecionki we wszystkich przekrojach, kable ziemne, wszelkie gatunki, każda ilość oraz wszelkie artykuły techniczne gumowe, płyty uszczelnienia, węże, walce, i t. p. z fabryki

J. REITHOFFERA SYNOWIE W WIEDNIU

3355

poleca po cenach hurtownych jako zastępca na Małopolskę i Śląsk

„ESHAPE”

Kraków, Piłarska 4, Lwów, Akademicka 15, Sosnowiec, Sienkiewicza 5,
Katowice, Aug. Schneidra 6. — Oddział elektrotechniczny: Kraków, Bernardyńska 2.

BERSON-KAUCZUK
Centrala: Kraków, Straszewskiego 2.

OBKASY GUMOWE
I PODESZWY GUMOWE

są trwalsze i tańsze niż skóra. Najlepsza
ochrona przeciw wilgoci i zimnie.

BERSON-KAUCZUK
Centrala: Kraków, Straszewskiego 2.

! Fortepiany - Pianina !

w dawno renomowanej firmie

Zygmunt Raba, Kraków, św. Anny I. 3
można znów nabyć po fabrycznych cenach pierwszorzędne instrumenty. 2219

WALNE ZGROMADZENIE

członków-przedstawicieli

Robotniczego Stow. Spoż. „SIŁA”
w Jaśle

odbędzie się dnia 11 marca b. r. o godz. 9 rano
w lokalu Zw. Z. Kolejarzy przy ul. Czackiego 444
z porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Zarządu z czynności, przedłożenie zamknięć rachunkowych i bilansu za r. 1922.
3. Sprawozdanie z czynności Rady Nadz., Komisji kontrolującej i lustratora, i wniosek o zatwierdzenie sprawozdań i udzielenie absolutorjum Zarządowi.
4. Podział nadwyżki.
5. a) Losowanie 3 członków Rady Nadz., 1 zastępcy i wybór w miejsce wylosowanych, b) losowanie 1 członka Zarządu i wybór uzupełniający.
6. Zmiana statutu § 11 (podwyższenie udziałów).
7. Wnioski i zapytania.

W razie braku przepisanej statutem ilości przedstawicieli, takiesamo Walne Zgromadzenie odbędzie się o godzinę później bez względu na ilość obecnych.

Członkowie zwyczajni mogą być obecni w charakterze gości.

ZA ZARZĄD: 3291

Dziubińska Zofja. Foltz Władysław.

PIECZCIE
SMAZCIE
GOTUJCIE

TYLKO

KUNEROLEM

„Kunerol Specialy”
jest najbardziej wartościowym tłuszczem

PRZEDSTAWICIEL: M. VORZIMMER, KRAKÓW, 3111